

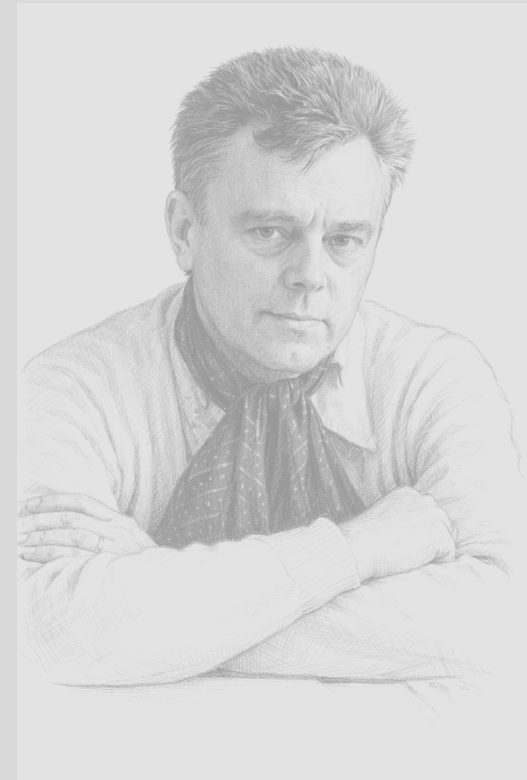
Mulțumiri

Doresc să adresez cele mai sincere mulțumiri tuturor celor care s-au implicat și au contribuit la păstrarea vie a memoriei și operei poetului Petre Ghelmez, prin toate activitățile organizate atât în prezența sa, cât și după trecerea sa în neființă.

Mulțumiri speciale revin personalităților și colaboratorilor care au fost strâns legați de activitățile din școală: Vasile Poenaru – poet, Margareta Labiș-profesor, Michela Poenaru – scriitor, Petre Nicolescu-profesor, Tana Oprea – bibliotecar, direct Gina Cornea, director adjunct Mariana Dinu, preot Costantin Dragnea, Corneliu Lupeș-muzeograf, elevii care au realizat grafica celor patru portrete ale lui Petre Ghelmez, sub coordonarea doamnei profesor Mărculescu Adela, Păcurar Cristina profesor, Daria Lemnaru-elev, Buzdugan Alexia-elev, Mihai Zgubea – rebusist, Alina Zgubea – colaborator desene, Doina Ghițescu – actriță, Benone Neagoe.

PRIN CUVÂNTUL SĂU, PETRE GHELMEZ RĂMÂNE
MEREU PREZENT ÎN SUFLETUL ȘCOLII NOASTRE.
VERSURILE SALE CONTINUĂ SĂ NE ADUNE, SĂ NE
INSPIRE ȘI SĂ NE AMINTEASCĂ DE FRUMUSEȚEA
LITERATURII.

PROF.FLORIN STAN

Versuri care ne adună
Omagiu poetului Petre Ghelmez
25 de ani de la trecerea în veșnicie

Broșură comemorativă, 9 martie 2026

Notă editorială

Această ediție a fost realizată sub îngrijirea atentă a profesorului Florin Stan, care a coordonat selectarea și redactarea materialelor incluse. Toate textele, informațiile și imaginile din această broșură sunt originale sau au fost utilizate cu respectarea drepturilor de autor, iar fiecare cuvânt reflectă fidel realitatea și contribuțiile persoanelor menționate.

Materialul este unicat, realizat special pentru această publicație, iar drepturile asupra sa revin exclusiv școlii și echipei editoriale implicate. Nicio parte din această broșură nu poate fi reprodusă, copiată sau utilizată în alte publicații fără acordul expres al coordonatorilor.

Prin această notă, asigurăm cititorii că toate informațiile și evocările prezentate sunt asumate în întregime, respectă adevărul și contribuțiile fiecărei persoane menționate, și au scopul de a celebra memoria și activitatea lui Petre Ghelmez, precum și legătura acestuia cu școala noastră.

Să recunoaștem totuși

de Petre Ghelmez

Să recunoaștem totuși, ni-i dor de-un fir de iarbă,
În veacul de uraniu suntem sentimentali...
Ni-s casele de sticlă, dar noi cum regii pali
Am vrea să ni se-ncurce un fluture în barbă.

Pe câmpuri de asfalturi ies greierii banali,
În viscolul electric cântarea să și-o fiarbă,
Dar cine să-i ia-n seamă, când noi cu-atâta grabă

Zburăm sub parametri atomici ideali..

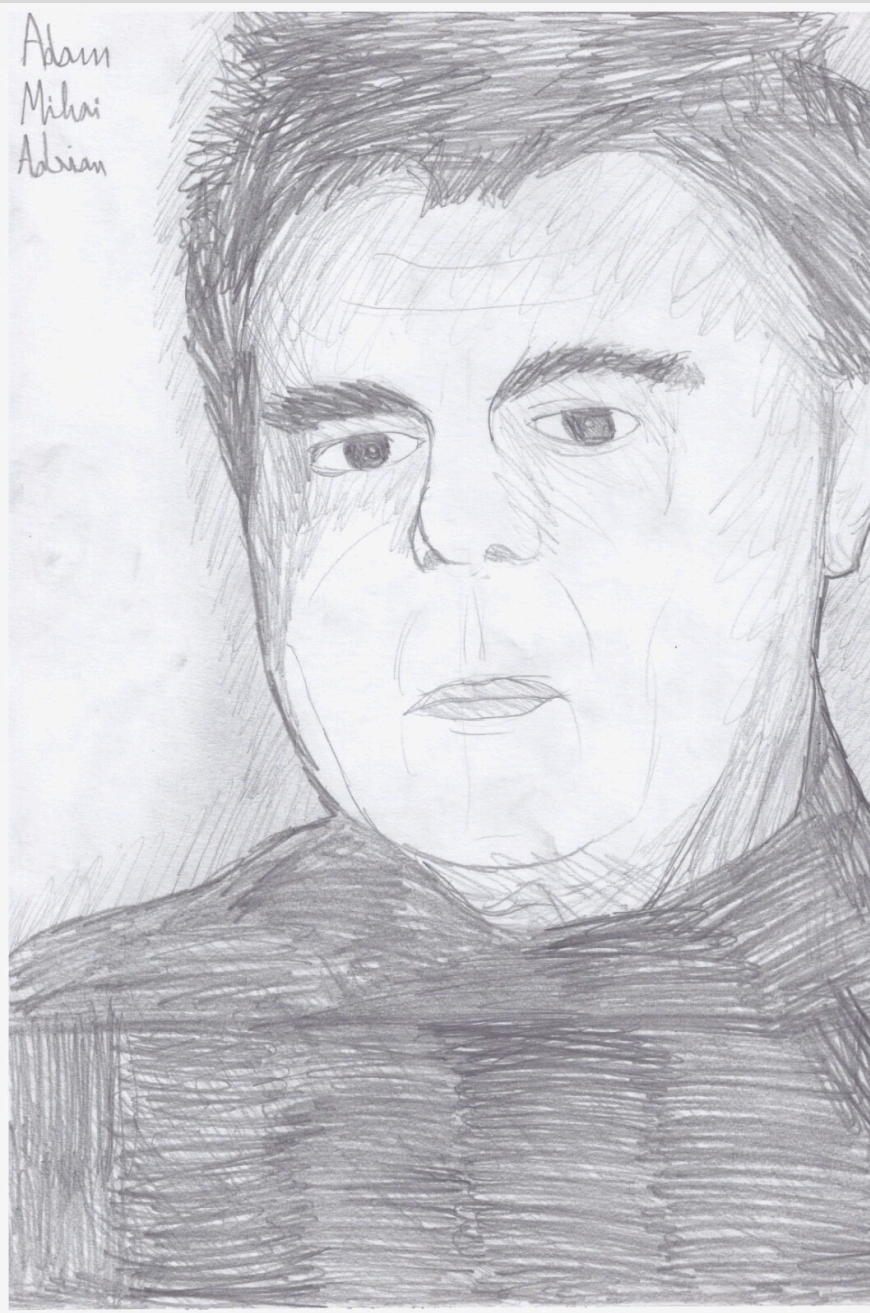
Tu pune-ți astăzi, dară, o rochie frumoasă,
Să plângă ceru-ntr-înșă, iar eu să plâng cât pot.
Când îți voi strânge coapsa ca de statuie arsă,
Pe care-ar vrea-o brațe chiar domnul Savaot
Și vino în pădurea aceasta luminoasă,
Să recunoaștem, totuși, că n-am murit de tot.

Școala Gimnazială „Petre Ghelmez”

Versuri care ne adună
Omagiu poetului Petre Ghelmez
25 de ani de la trecerea în veșnicie

Ediție realizată de:
Profesor.Florin Stan

Eveniment organizat de:
Gina Cornea, director;
Maria Dinu, director adjunct;
Tana Oprea, bibliotecar;
Constantin Dragnea, preot profesor;
Florin Stan, profesor.

Petre Ghelmez- Portet în creion
Elev:Adam Mihai Adrian

Broșură comemorativa, 9 martie 2026

Petre Ghelmez

Petre Ghelmez-reprezentare grafică.

Cine-i Petre Ghelmez, vă întrebați?
De ce școala îi poartă numele, poate vă mirați.
Prin aceste versuri vreau să vă arăt
De ce numele lui este purtat cu respect.

În anul 1932 s-a născut,
Părinți agricultori el a avut.
În Giurgiu, la Gogoșari, a copilărit,
Acolo primii ani ai vieții i-a trăit.

Dar într-o zi spre București a plecat,
Un drum nou în viață a început neîncetat.
Filologia acolo a studiat
Și visul său de scriitor s-a arătat.

În redacții multe a lucrat cu pasiune,
Iar poeziile lui au ajuns cunoscute în lume.
Pentru copii a scris cu suflet curat,
Versuri frumoase, pline de farmec și de har.

Un om talentat, cu nume respectat,
De aceea școala noastră numele lui l-a purtat.
Iar noi, elevii, cu mândrie spunem mereu:
Petre Ghelmez rămâne un nume de erou.

Diamantul literaturii (Petre Ghelmez)

Contemporan cu noi prin scrierile sale,
Parcă ne vorbește din pagini și din file.
Cu suflet curat și inimă mare,
Un strop de lumină în versuri apare.

Un crâmpei de stea în poezie presară,
Împărtășind cu mândrie iubirea de țară.
Prin cuvinte simple, dar pline de har,
Lasă în urmă un nume clar.

A fost o persoană vrednică, talentată,
Intelectuală și foarte educată.
Dar și creativă, cu gând luminat,
Cu dor de cunoaștere neîncetat.

Natura îi era sprijin în zilele grele,
Pământul îi era templu sub stele.
Iar iubirea de țară îi era hrană mereu,
Ca mâna mamei ce veghează la greu.

**Buzdugan Alexia
Clasa a VI-a B**

Viața poetului Petre Ghelmez

Petre Ghelmez (2 martie 1932, comuna Gogoșari, județul Vlașca – astăzi județul Giurgiu – 9 martie 2001) a fost un poet, scriitor pentru copii, publicist și editor român, o personalitate care a marcat literatura română prin sensibilitatea versurilor sale și prin activitatea sa în domeniul editorial și cultural.

Copilăria și primii ani de școală i-a petrecut în satul natal, unde a urmat cursurile școlii primare între anii 1939 și 1945. Mediul rural, cu ritmurile lui simple și profunde, avea să lase o amprentă durabilă asupra sensibilității sale artistice. Satul, oamenii și peisajul Câmpiei dunărene vor rămâne pentru totdeauna prezente în memoria și în universul său interior.

După finalizarea școlii primare, Petre Ghelmez își continuă studiile la Liceul Teoretic „Ion Măiorescu” din Giurgiu. În această perioadă începe să-și descopere cu adevărat vocația literară. În cadrul cenaclului liceal „Luceafărul”, tânărul elev își citește primele încercări poetice, remarcându-se prin sensibilitatea și autenticitatea versurilor sale. Aceste prime lecturi publice îi aduc o anumită notorietate în rândul colegilor și profesorilor, confirmând talentul literar care avea să se dezvolte în anii următori.

În anul 1952 susține examenul de bacalaureat, pe care îl absolvă cu rezultate foarte bune. Cu toate acestea, în acel moment nu se îndreaptă imediat către o facultate umanistă. Influențat de o anumită prudență și de dorința unui drum profesional considerat mai sigur, se înscrie la Facultatea de Medicină Veterinară din București.

După un an de studiu își dă însă seama că adevărata sa chemare este legată de literatură și de studiul limbii române.

Astfel, în toamna anului 1953 se transferă la Institutul Pedagogic din București, la secția română-istorie, pe care o absolvă în anul 1955. Dorința de aprofundare a studiilor filologice îl determină să își continue formarea la Universitatea din București, unde urmează cursurile Facultății de Filologie, specializarea literatură, critică literară și folclor. Studiile universitare sunt finalizate în anul 1959, perioadă care contribuie decisiv la formarea sa intelectuală și literară.

După terminarea studiilor, Petre Ghelmez își începe activitatea în domeniul publicistic și editorial, domenii în care avea să activeze cu pasiune și profesionalism timp de mai multe decenii. A fost redactor la ziarul „Scînteia tineretului”, iar ulterior a devenit redactor-șef adjunct al unor importante reviste pentru copii, precum „Luminița”, „Arici-Pogonici” și „Cutezătorii”.

Între anii 1970 și 1974 a ocupat funcția de director al Editurii „Albatros”, una dintre editurile importante ale vremii, contribuind la promovarea literaturii române și la apariția unor volume valoroase. Ulterior, între anii 1974 și 1990, a fost redactor-șef al revistei „Tribuna României”, iar în perioada 1993–1995 a devenit director al revistei pentru copii „Ariel”, editată sub egida Comitetului Național Român UNICEF. Această publicație se remarcă prin caracterul său enciclopedic și prin ilustrațiile realizate de artiști plastici și graficieni apreciați.

Program

Ziua comemorării poetului Petre Ghelmez

9 martie 2026

Ora 12:00

1. Cuvânt de deschidere – Tana Oprea, bibliotecar;
2. Cuvânt invitat – Prof. Petre Nicolescu;
3. Moment artistic – elevii clasei a II-a A, coordonați de bibliotecar Tana Oprea;
4. „Scrisoare către Petre Ghelmez” – Prof. Florin Stan;
5. Mini-recital de poezie – Membrii trupei de teatru Thalia:
  - Daria Lemnaru;
  - Daria Voicu;
  - Ema Rusu;
  - Rareș Iordache;
6. Cuvânt de mulțumire – director Mariana Dinu.

Ora 13:00

Slujbă de pomenire, oficiată în prezența preotului Capelei Școlare, Pr. Constantin Dragnea.

Un popor trăiește prin cultura sa, iar o școală trăiește prin respectul pe care îl acordă valorilor sale. Fiecare premiu câștigat de voi la olimpiade, fiecare act de bunătate în pauze și fiecare poezie citită cu voce tare reprezintă modul nostru de a-i spune: „Mulțumim, Petre Ghelmez!”

Vă mulțumesc tuturor pentru prezență și vă invit să transformăm această zi într-o sărbătoare a spiritului și a continuității!

La mulți ani, dragi elevi!

La mulți ani Școlii Gimnaziale „Petre Ghelmez”!

Să fim mândri de numele nostru!

Mariana Dinu-director adjunct.

Debutul său în presa literară are loc în iunie 1955, când revista „Tânărul scriitor” publică poezia „Despărțire de sat”, text care anunța deja sensibilitatea și direcțiile tematice ale creației sale. Debutul editorial avea să se producă mai târziu, în anul 1967, odată cu apariția volumului de versuri „Germinații”, publicat în colecția „Luceafărul” a Editurii pentru Literatură.

De-a lungul carierei sale, Petre Ghelmez a colaborat cu numeroase reviste literare și culturale, precum „Luceafărul”, „România literară”, „Viața românească”, „Steaua”, „Tomis”, „Tribuna României” sau „Ariel”. De asemenea, a fost prezent în programe de radio și televiziune dedicate literaturii, contribuind astfel la promovarea culturii și a valorilor literare. În plan personal, un moment important al vieții sale îl reprezintă căsătoria cu Elena Gheorghită, profesoară de limba și literatura română, originară din comuna Giubega, județul Dolj. Cei doi s-au căsătorit în ultima zi a anului 1959, iar de-a lungul anilor Elena Gheorghită i-a fost nu doar soție, ci și colaboratoare apropiată și sprijin constant în activitatea sa literară și editorială.

Din mărturiile sale reiese portretul unui om profund legat de originile sale și de spațiul satului românesc. Satul natal rămânea mereu prezent în gândurile și în sufletul poetului, ca o parte esențială a identității sale. Deși revenea frecvent acolo, prefera să scrie în liniștea locuinței sale din București, într-un spațiu retras și protejat, unde își putea concentra gândurile și inspirația.

Opera literară a poetului Petre Ghelmez

Opera lui Petre Ghelmez se conturează la intersecția dintre sensibilitatea poetică, reflecția asupra limbajului și dorința de a transmite valori culturale generațiilor tinere. Poet al imaginii sugestive și al cuvântului atent șlefuit, el a cultivat în scrisul său o poezie profund legată de tradiția literară românească, dar deschisă în același timp către modernitate și către dialogul cu marile literaturi ale lumii.

Scrisul lui Petre Ghelmez este marcat de o preocupare constantă pentru puterea cuvântului și pentru relația dintre om, natură și timp. În multe dintre versurile sale apar motive ale câmpiei dunărene, ale satului natal sau ale reflecției asupra condiției umane. Poetul explorează adesea sensurile ascunse ale limbajului, încercând să descopere, prin poezie, esența lucrurilor simple și profunde.

În același timp, Petre Ghelmez a fost un autor apropiat de universul copilăriei. Numeroasele sale cărți pentru copii demonstrează o sensibilitate aparte față de lumea celor mici, pe care o privește cu umor, tandrețe și imaginație. Prin aceste volume, scriitorul a contribuit la formarea gustului pentru lectură al multor generații de copii.

Activitatea sa literară nu poate fi separată de cea editorială. În perioada în care a fost director al Editurii Albatros (1970–1974), Petre Ghelmez a avut o contribuție importantă la dezvoltarea și diversificarea vieții editoriale din România. Împreună cu colegii din redacție, el a inițiat seria „Dicționarelor Albatros”, proiect editorial de mare utilitate pentru publicul larg.

CUVÂNT LA DESCHIDERA EVENIMENTULUI COMEMORATIV

Distinși invitați, dragi colegi, părinți și elevi,

Vă urez bun venit la o sărbătoare a sufletului și a memoriei. Ziua de 9 martie reprezintă pentru noi un moment cu o dublă semnificație: celebrăm Ziua Școlii și, în același timp, comemorăm 25 de ani de când patronul nostru spiritual, poetul Petre Ghelmez, a trecut la cele veșnice.

Este un moment de bilanț și de mândrie. Din anul 2004, școala noastră poartă cu onoare numele acestui mare scriitor. Sunt deja mai bine de două decenii de când identitatea noastră educațională este clădită pe valorile pe care Petre Ghelmez le-a prețuit: bunătatea, dragostea de neam și puritatea limbii române.

Așa cum spunea poetul în versurile sale: „Să recunoaștem totuși, ni-i dor de-un fir de iarbă...”, noi ne propunem ca, sub acest nume tutelar, să rămânem o oază de umanitate și sensibilitate într-o lume tot mai digitalizată.

În acești 22 de ani de când suntem „Școala Petre Ghelmez”, am încercat să transformăm fiecare lecție într-un act de cultură. Elevii care au trecut pragul acestei instituții din 2004 și până astăzi au purtat cu ei nu doar cunoștințe, ci și spiritul unui om care a văzut în cuvânt cea mai înaltă formă de lumină.

Le mulțumesc invitaților noștri pentru că sunt alături de noi la acest sfert de veac de eternitate a poetului. Vă invit pe toți să onorăm această moștenire prin educație și respect față de frumos. Dragi elevi, vă îndemn să priviți către opera sa ca spre o oglindă în care să vă descoperiți propria identitate.

La școala noastră se organizează adesea activități dedicate lui. Uneori participăm la recitaluri de poezie, unde colegii noștri citesc versuri scrise de el. Alteori, la bibliotecă se fac mici expoziții cu cărțile lui, iar noi le răsfoim curioși, ca și cum am descoperi o lume nouă.

Din tot ce am aflat despre el, mi-l imaginez pe Petre Ghelmez ca pe un om foarte bun, care a iubit mult copiii și poezia. Cred că atunci când scria, se gândea la oameni și la emoțiile lor, dorind să le aducă un strop de bucurie prin cuvinte.

Pentru școala noastră, numele lui este foarte important. Ne amintește că poezia poate face lumea mai frumoasă și că fiecare dintre noi poate învăța să iubească lectura și cuvintele.

Chiar dacă Petre Ghelmez nu mai este printre noi, poeziile lui trăiesc mai departe. De fiecare dată când citim un vers de-al lui sau când vorbim despre el la școală, parcă spiritul lui se întoarce puțin printre noi, ca într-o poveste care nu se termină niciodată.

Daria Lemnaru-elev

Primul dintre acestea a fost Dicționarul de literatură contemporană al lui Marian Popa, publicat în două ediții și primit cu interes de cititori datorită caracterului său accesibil și tirajelor largi.

În cadrul aceleiași edituri au apărut și alte lucrări de referință, precum Dicționarul de rime sau diverse volume destinate publicului interesat de cultură și educație. Tot în această perioadă au fost dezvoltate colecții importante dedicate literaturii române, între care seria „Lyceum”, ce cuprindea texte comentate și destinate în special elevilor și tinerilor cititori, precum și colecția „Cele mai frumoase poezii”, antologii realizate cu grijă de specialiști și însoțite de prefete semnate de critici literari de prestigiu.

De asemenea, editura a găzduit serii editoriale precum „Contemporanul nostru...” sau „Convorbiri cu...”, în cadrul cărora au fost publicate dialoguri valoroase cu personalități ale literaturii române. Printre acestea se numără și cunoscutul volum Convorbiri cu Marin Preda, realizat de Florin Mugur, important pentru cercetătorii și istoricii literari.

Sub conducerea lui Petre Ghelmez, Editura Albatros a publicat și lucrări de referință pentru cultura română și universală. Un exemplu remarcabil îl reprezintă ampla antologie „Panorama poeziei universale (1900–1950)”, realizată de A. E. Baconsky și publicată în 1972, volum care a contribuit la deschiderea cititorilor români către marile curente poetice ale lumii. De asemenea, au apărut ediții bibliofile importante, precum volumele Eminescu – Poezii sau Miorița, tipărite în mai multe limbi, menite să facă mai cunoscută literatura română peste hotare.

Un aspect care merită subliniat este faptul că, deși se afla într-o perioadă de intensă creație literară, Petre Ghelmez nu și-a publicat propriile volume la editura pe care o conducea, gest care dovedește corectitudinea și discreția sa profesională.

În ceea ce privește creația poetică, Petre Ghelmez a publicat numeroase volume de versuri, printre care se numără „Germinării” (1967), „Altare de iarbă” (1969), „Lynxul” (1972), „Sonetele” (1974), „Evenimente” (1976), „Conversația” (1981), „Coborârea în cuvânt” (1987) și „Paradisul atomic” (1989). Volumele publicate în anii următori, precum „Cvartet – patru anotimpuri argheziene” (1997) sau „Gloria Lynxului” (2001), confirmă continuitatea și maturitatea creației sale poetice.

După dispariția sa, au fost publicate mai multe volume care reunesc sau completează opera poetului, precum „Câmpia de platină”, „Biblia și oameni de plastic”, „Marele Calendar”, „Umbra cocorului”, „Lebăda albă” sau „Inedite”. În anul 2022, Biblioteca Județeană „I. A. Bassarabescu” din Giurgiu a publicat antologia „Joc de trifoi”, care reunește o selecție reprezentativă din creația sa poetică. În paralel cu poezia dedicată cititorilor maturi, Petre Ghelmez a scris numeroase cărți pentru copii, printre care „Joacă-te, gândule”, „Puf-Pufos, aventurile unui iepuraș curajos”, „Cine ești, pasăre?”, „Mânzul de vânt”, „Alfabetul vesel” sau „Livada Măgărușului”. Aceste volume se remarcă prin imaginație, umor și prin mesajele educative transmise într-o formă accesibilă și atractivă.

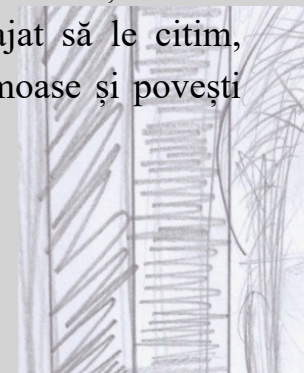
Gânduri de la un elev

Petre Ghelmez a fost un poet român care a iubit foarte mult cuvintele frumoase. Din ele a construit poezii sensibile și calde, care ajung ușor la inimile oamenilor. El a scris atât pentru copii, cât și pentru adulți, dar parcă în versurile lui se simte mereu o bucurie copilărească, ca atunci când descoperi ceva minunat pentru prima dată.

Școala noastră îi poartă numele, iar acest lucru ne face să ne simțim mândri. Profesorii ne spun că el este patronul spiritual al școlii noastre, adică un fel de prieten nevăzut care veghează asupra noastră și ne amintește cât de frumoase pot fi cărțile și poezia.

Chiar dacă nu l-am cunoscut niciodată pe poet, parcă îl simt aproape de noi prin poveștile pe care le auzim la școală. Profesorii ne-au povestit despre viața lui și despre cât de mult iubea literatura și copiii. Din felul în care vorbesc despre el, mi-l imaginez ca pe un om blând, cu un zâmbet cald și cu multe idei frumoase în minte.

Într-o zi, doamna bibliotecară ne-a arătat câteva dintre cărțile lui Petre Ghelmez. Le-a scos cu grijă din rafturi, ca pe niște comori. Ne-a spus că poeziile lui sunt ușor de înțeles, dar în același timp pline de emoție. Ne-a încurajat să le citim, pentru că în ele putem descoperi gânduri frumoase și povești spuse în versuri.

rafinamentul și dorința de a cultiva frumosul se întâlneau într-o armonie desăvârșită.

Literatura dumneavoastră a fost și este o binecuvântare pentru noi. Ați reușit să creați un univers aparte, un univers dedicat copilăriei, unde ludicul se împletește cu poezia, unde inocența devine o valoare supremă. Ați scris pentru copii, dar și pentru adulții care nu au uitat să viseze. Ne regăsim în versurile dumneavoastră, în imagini ce ne poartă înapoi în copilărie, în lumina verilor calde și în jocurile de odinioară:

"Treceau albi pe ceruri nori Lungi ca gâtul de cocori, Sunând strune de viori Și mă strămutau furiș Într-un fel de luminiș Vara-n drum la seceriș... ."

Cum ar fi dacă lumea de atunci s-ar contopi, într-un miracol al timpului, cu lumea de acum? Cum ar fi dacă ați păși din nou pe coridoarele acestei școli, dacă v-ați întâlni cu generația de azi, dacă ați sta de vorbă cu profesorii și elevii noștri? Ce minunate punți s-ar crea între trecut și prezent! Ne place să credem că, dacă ați fi aici, ne-ați îndruma tot așa, cu blândețe și cu acea înțelepciune jucăușă pe care o aveți în fiecare vers. Și poate că, undeva, dintr-un colț de lume nevăzută, chiar ne vegheați și ne șoptiți din când în când: "Nu uitați să visați!"

Această scrisoare izvorăște dintr-o prețuire adâncă, dintr-o admirație care a crescut odată cu noi, asemenea unui copac care își înfige rădăcinile tot mai adânc în pământul natal.

Vă mulțumim că ați fost. Vă mulțumim că sunteți, prin opera dumneavoastră, încă aici.

Florin Stan- profesor

Pe lângă activitatea de autor, Petre Ghelmez a realizat și traduceri importante în limba română, aducând mai aproape de cititorii români opere precum Abu-Lala-Mahari de Avetik Isahakian sau poezii ale mării poete ruse Anna Ahmatova.

Valoarea creației sale a fost recunoscută și prin premii importante. Pentru volumul „Sonetele”, publicat în 1974, i-a fost acordat în anul 1976 Premiul „Mihai Eminescu” al Academiei Române, iar în 1978, la ediția jubiliară a Jocurilor Latinității desfășurată în Franța, a primit premiul al II-lea pentru poemul „Laudă Limbii Române”.

Prin diversitatea operei sale – poezie, literatură pentru copii, traduceri și activitate editorială – Petre Ghelmez rămâne o personalitate importantă a culturii române, un scriitor care a știut să transforme cuvântul într-o punte între generații și între lumi.

Gânduri

Amintiri despre poet – dimensiuni educaționale, culturale și memoriale ale întâlnirilor cu Petre Ghelmez

Rezumat

Prezentul articol își propune să evidențieze dimensiunea educațională, culturală și memorială a întâlnirilor dintre elevii unei instituții de învățământ și poetul Petre Ghelmez, personalitate reprezentativă a literaturii române contemporane și patron spiritual al școlii. Din perspectiva activității bibliotecii școlare, sunt analizate experiențele culturale desfășurate în colaborare cu cadre didactice implicate în promovarea lecturii și a valorilor literare în rândul elevilor. Articolul evidențiază rolul bibliotecii școlare ca spațiu al dialogului cultural și al formării intelectuale, precum și impactul pe care întâlnirile directe cu scriitorii îl pot avea asupra dezvoltării sensibilității estetice, a interesului pentru lectură și a formării unei conștiințe culturale în rândul elevilor. În același timp, sunt subliniate contribuțiile profesorului Petre Nicolescu și ale doamnei învățătoare Elena Măzăraru la organizarea unor activități culturale și educative care au apropiat generațiile tinere de universul poeziei.

Cuvinte-cheie: educație literară, bibliotecă școlară, întâlniri cu scriitori, cultură școlară, lectură, Petre Ghelmez.

Scrisoare

Stimate domnule Petre Ghelmez, CAVALER AL FIRULUI DE IARBĂ,

Vă scriem dintr-o școală care astăzi poartă cu mândrie numele dumneavoastră. O școală ce și-a schimbat, în timp, înfățișarea, îmbrăcând o haină nouă, modernă, care ne face să ne simțim mândri că învățăm și creștem aici. Dar dincolo de ziduri, dincolo de modernizarea spațiilor și de viziunile care s-au succedat, există ceva ce nu s-a schimbat niciodată: spiritul acestei școli. Și dumneavoastră, domnule Ghelmez, sunteți parte din acest spirit.

Numele pe care îl purtăm cu mândrie este mai mult decât o simplă titulatură; el este o punte între generații, o amintire vie a unui spirit care a iubit frumosul, cultura și copiii. Școala noastră a crescut, s-a modernizat, iar astăzi este un loc unde educația și creativitatea se împletesc armonios. Profesorii noștri, cu pasiune și devotament, continuă să modeleze caractere, să inspire și să creeze punți între trecut și viitor. În sălile noastre de clasă, spiritul cunoașterii și al curiozității rămâne viu, așa cum și dumneavoastră, prin literatura pe care ne-ați lăsat-o, rămâneți alături de noi.

Ne amintim, cu emoție, zilele în care ați pășit printre elevii și profesorii noștri, însuflând atmosfera cu vorbele dumneavoastră calde, pline de înțelepciune. Ați fost un mentor, un prieten, un model de umanitate și de noblețe a spiritului. Încă mai păstrăm amintirea meselor rotunde unde se dezbăteau idei ce depășeau limitele manualelor școlare, unde spiritul umanist,

Am agățat și această „Umbră” (aș zice mai degrabă zbor de luceferi) în raftul cărților care-mi alintă tăcerile, lacrimile și suspinele părintești și unde înfloresc paginile Mărțișorului, revista, câteva fotografii de familie, Biblia și Eminescu, alături de neuității mei zămisliitori.

Închei gândurile mele emoționate cu speranța că aveți o vacanță agreabilă, poate mai puțin fierbinte ca aici, unde și apele reci și-au schimbat temperamentul piscurilor albe devenite cenușii...

Și vă doresc multă sănătate, bucurie sufletească și mari împliniri spirituale.

Al Domniei-Voastre, cu închinăciune și respect,

Baruțu T. Arghezi

Lausanne, 13–14 iulie 2003,,

Introducere

Educația literară constituie una dintre componentele esențiale ale formării intelectuale și spirituale a elevilor, contribuind în mod semnificativ la dezvoltarea sensibilității estetice, a capacității de reflecție și a interesului pentru valorile culturale. Literatura nu reprezintă doar un domeniu al cunoașterii, ci și o formă profundă de explorare a experienței umane, un spațiu al dialogului dintre trecut și prezent, dintre creator și cititor.

În contextul educației contemporane, caracterizat de dinamica rapidă a informației și de multiplicarea surselor de comunicare culturală, lectura continuă să rămână un instrument fundamental al formării culturale. Cu toate acestea, apropierea elevilor de literatură presupune adesea depășirea cadrului tradițional al manualului școlar și crearea unor experiențe educaționale care să stimuleze interesul autentic pentru lectură.

În acest sens, întâlnirile dintre elevi și scriitori reprezintă momente privilegiate ale dialogului cultural. Aceste întâlniri oferă elevilor posibilitatea de a descoperi literatura dincolo de textul tipărit, de a înțelege procesul de creație și de a percepe dimensiunea umană a actului literar.

Pentru comunitatea școlară din care fac parte, astfel de experiențe culturale au fost posibile prin întâlnirile cu poetul Petre Ghelmez, personalitate importantă a literaturii române contemporane. Prezența sa în cadrul activităților organizate de școală a contribuit la dezvoltarea unui dialog autentic între generații și la consolidarea unei culturi a lecturii în rândul elevilor.

Faptul că instituția noastră de învățământ îi poartă numele conferă acestei relații o semnificație simbolică și spirituală aparte. Poetul devine astfel nu doar o referință culturală, ci și un model de sensibilitate artistică și de implicare în viața culturală a comunității educaționale.

Repere privind personalitatea și opera poetului

Poetul Petre Ghelmez se înscrie în rândul creatorilor care au contribuit la dezvoltarea și diversificarea literaturii române contemporane printr-o operă poetică caracterizată de sensibilitate artistică, expresivitate și profunzime reflexivă.

Opera sa poetică se remarcă printr-o atenție constantă acordată dimensiunii interioare a existenței umane. În versurile sale se regăsesc teme precum memoria, timpul, identitatea și relația dintre individ și universul cultural în care acesta se formează. Limbajul poetic al autorului este caracterizat de claritate și sugestivitate, fiind construit pe un echilibru armonios între idee și expresie artistică.

Un element definitoriu al creației sale îl constituie capacitatea de a transforma experiențele cotidiene în imagini poetice cu valoare simbolică, accesibile cititorului și în același timp încărcate de semnificații profunde. Prin această abordare, poetul reușește să creeze un univers liric în care cititorul descoperă reflecții asupra condiției umane și asupra sensului existenței.

În același timp, opera poetului se caracterizează printr-o deschidere către dialogul cu cititorii. Această disponibilitate pentru comunicare culturală s-a manifestat și prin participarea sa la întâlniri literare cu elevii, activități care au avut un rol important în apropierea generațiilor tinere de universul poeziei.

Scrisoare la trecerea la cele veșnice a lui Petre Ghelmez

„Baruțu T. Arghezi

A căzut o stea din cerul românesc

Gândul îmi zboară peste timp și spații, ca simbolică Pasăre Măiastră a neîntrecutului mare meșter gorjean: un gând plin de gingașe imagini sufletești, alături de lacrima și suspinul simțirii iscate de imposibila nemurire a iubitorului de grai și condei românesc, înger omenesc purtător al unui nume de legendă incandescentă, Petre Ghelmez...

L-am cunoscut prin slova scrisă, cu catifelarea care-l definea, și cuvântările sufletului său răspândite în curcubeie peste marile depărtări ale dimensiunilor impuse de viață și evenimente. Și l-am iubit ca pe un înger coborât din raiul gândirilor sale literare, foarte omenești, dar și dumnezeiești.

La căpătâiul brazdei care-i străjuiește amintirea veșnică, îngenunchez cu respect și-i întind, cu sfială, plăpânda floare de miosotis pe care spiritul românesc i-a sădit-o de multă vreme în grădina muzelor, spre neuitare.

Lausanne, 2002

În atenția doamnei Elena Ghelmez

Despre „Umbra cocorului”, o lacrimă din ochii care nu-i mai văd zborul! Ce păcat că Muzele n-au putut să intervină în ceasul despărțirii de lume, dar fericit îi fie cerul poeziei care dăinuie peste timp și dă fiori frumoși sufletului nostru.

Sunt oameni care intră în viața noastră și lasă o amprentă trecătoare. Și sunt oameni care, printr-un cuvânt, printr-un gest, printr-o mână întinsă la timp, ne hotărăsc destinul. Petre Ghelmez face parte, pentru mine, dintre acești puțini aleși.

De aceea, în ziua aceasta, pomenirea lui nu este numai un act de memorie literară, ci și unul de adâncă fidelitate sufletească. Îi datorez nu doar începuturi editoriale și profesionale, ci și o filiație lăuntrică, una dintre cele mai prețioase din viața mea.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și în lumină.

Poetul Vasile Poenaru

Contextul colaborării culturale dintre școală și poet

Colaborarea dintre școală și poetul Petre Ghelmez s-a dezvoltat în mod firesc, prin inițiativa și implicarea unor cadre didactice preocupate de promovarea valorilor culturale în mediul educațional.

Un rol esențial în realizarea acestei colaborări l-a avut domnul profesor Petre Nicolescu, profesor de Limba și literatura română, care a manifestat o preocupare constantă pentru apropierea elevilor de literatura contemporană. Prin activitatea sa didactică și prin inițiativele culturale organizate în cadrul școlii, domnul profesor Petre Nicolescu a contribuit la crearea unor contexte educaționale în care literatura devenea o experiență vie pentru elevi.

În același timp, o contribuție deosebită la organizarea acestor activități a avut-o doamna învățătoare Elena Măzăraru, care a promovat constant lectura și activitățile culturale în rândul elevilor din ciclul primar.

În cadrul clasei coordonate de doamna Elena Măzăraru au fost organizate numeroase întâlniri literare, lansări de carte și activități de lectură. Aceste întâlniri aveau o atmosferă caldă și prietenoasă, în care elevii descopereau literatura într-un mod direct și emoționant.

Elevii participau cu interes la dialogul cu poetul, adresau întrebări și își exprimau impresiile despre poeziile citite. Astfel, literatura devenea o experiență trăită, nu doar un obiect de studiu.

Biblioteca școlară – spațiu al dialogului cultural și educațional

Biblioteca școlară a reprezentat un spațiu esențial în organizarea și desfășurarea acestor activități culturale. În acest cadru, cartea devenea punctul de întâlnire între elevi, profesori și poet.

Dincolo de funcția sa tradițională de centru de documentare și informare, biblioteca se transforma într-un veritabil spațiu al dialogului cultural. Activitățile organizate în bibliotecă includeau lecturi publice, prezentări de carte, discuții despre poezie și momente de dialog între elevi și poet.

Pentru elevi, aceste întâlniri reprezentau ocazii deosebite de a descoperi literatura într-o manieră directă și autentică. În același timp, ele contribuiau la dezvoltarea unei relații afective cu lectura și cu universul cărții.

Din perspectiva activității mele de bibliotecar, aceste experiențe au demonstrat că biblioteca școlară poate deveni un spațiu activ al educației culturale, un loc în care literatura prinde viață prin dialog și prin participare directă.

Dimensiunea educativă a întâlnirilor literare

Activitățile desfășurate cu participarea poetului au implicat elevi din ciclul primar (clasele I–IV) și din ciclul gimnazial (clasele V–VIII). Adaptarea activităților la nivelul de vârstă al elevilor a constituit un element important al succesului acestor întâlniri.

Pentru elevii din ciclul primar, întâlnirile aveau un caracter ludic și educativ. Poezia era descoperită prin imagini sugestive, prin jocul cuvintelor și prin ritmul versurilor.

De ziua lui Petre Ghelmez

Astăzi, de ziua de naștere a lui Petre Ghelmez, nu mă gândesc mai întâi la poetul cunoscut de atâția cititori și nici la prozatorul atât de iubit de copii, ci la omul providențial care mi-a ieșit în cale și mi-a schimbat destinul.

Pentru mine, Petre Ghelmez a fost mai mult decât un scriitor important: a fost un părinte spiritual. M-a văzut, m-a încurajat, m-a primit cu o generozitate rară și, fără zgomot, fără gesturi teatrale, m-a ajutat să devin eu însumi.

El m-a lansat în paginile revistelor Cutezătorii și Luminița, mi-a publicat primele două cărți la Editura Albatros și m-a angajat la Tribuna României. Dar, dincolo de toate aceste repere biografice, care spun ceva important despre parcursul meu, rămâne mai ales felul lui de a dăruii încredere. Petre Ghelmez avea darul de a descoperi în om nu doar ceea ce era, ci și ceea ce putea deveni. Te privea cu bunătate, dar și cu exigență. Te sprijinea, dar în același timp te obliga moral să fii la înălțimea șansei primite.

Așa erau adevărații dascăli de vocație: nu îți netezeau drumul ca să te alinte, ci îți deschideau o poartă și te făceau să înțelegi că de aici înainte trebuie să mergi drept, cu demnitate și cu muncă. Petre avea noblețea aceasta firească. Nu făcea paradă de autoritate, pentru că autoritatea lui venea din caracter, din cultură, din omenie și dintr-o adâncă seriozitate a vocației.

Îl evoc astăzi cu emoție și cu recunoștință. Mă gândesc și la Ileana, alături de care a alcătuit pentru mine o adevărată familie de suflet.

De undeva, de sus, vor binecuvânta drumul acestei școli spre lumină!

Legătura de credință o poartă și Părintele Preot Doctor CONSTANTIN DRAGNEA și cei care fac parte din colectivul și conducerea școlii.

Generațiile care vor veni să nu uite că la temelia acestei școli s-au presărat speranța și credința în vremuri mai bune! Domnul să o ocrotească, iar la cei 25 de ani de la trecerea în neființă a poetului să-i aducem școlii și patronului ei un omagiu binemeritat.

Pentru mine, poetul PETRE GHELMEZ a fost cu adevărat mentorul meu spiritual!

Domnul să-l odihnească în nemurire!

PROFESOR PETRE NICOLESCU

Atmosfera acestor întâlniri era una specială: elevii ascultau cu emoție versurile poetului, puneau întrebări și descopereau frumusețea limbajului poetic.

În biblioteca școlii sau în cadrul clasei coordonate de doamna învățătoare Elena Măzăraru și domnul profesor Petre Nicolescu, literatura devenea o experiență vie și memorabilă.

Pentru mine, în calitate de bibliotecar, aceste momente rămân dovada că literatura are puterea de a apropia oamenii și de a inspira generații.

Astfel, amintirile despre poet continuă să trăiască în memoria comunității școlare și reprezintă o parte importantă din patrimoniul cultural al instituției noastre.

Prin opera sa și prin întâlnirile cu elevii, poetul Petre Ghelmez rămâne o prezență simbolică în viața școlii noastre și un reper al valorilor culturale pe care educația are datoria să le transmită mai departe.

Tana Oprea-bibliotecar

Petre Ghelmez – personalitatea care dă nume și suflet școlii noastre

Sunt oameni care pleacă dintre noi, dar rămân prezenți prin spiritul pe care l-au lăsat în locurile și în oamenii pe care i-au atins. Pentru comunitatea școlii noastre, un astfel de nume este cel al poetului Petre Ghelmez.

D eși nu am avut privilegiul de a-l cunoaște personal, am ajuns să îl descopăr într-un mod aparte, prin oamenii și prin tradițiile acestei școli. Atunci când am devenit directorul instituției care astăzi îi poartă numele, nu știam foarte multe despre locul poetului în contextul literaturii române. Însă adevărata întâlnire cu personalitatea sa a început abia aici, în mijlocul comunității școlii.

În fiecare an, în prima săptămână a lunii martie, școala noastră trăiește un moment special. Este săptămâna dedicată lui Petre Ghelmez, o tradiție care a devenit parte din identitatea noastră. În acele zile, numele poetului nu este doar rostit, ci simțit.

Elevii îi citesc poeziile și le recită în clase sau în cadrul activităților organizate în școală. Pentru ei, întâlnirea cu versurile lui Petre Ghelmez devine o formă de apropiere de literatură, dar și de omul al cărui nume îl poartă școala lor. Este întotdeauna emoționant să vezi copii recitând cu seriozitate și sensibilitate versuri scrise cu atâta grijă pentru cuvânt.

În aceleași zile, preotul bisericii școlii oficiază o slujbă de pomenire pentru poet, un moment de liniște și recunoștință în care ne adunăm cu gândul la omul care a fost și la ceea ce a lăsat în urmă.

Așadar, în școală s-au lansat multe volume de versuri sau proză scrise de PETRE GHELMEZ: Băiatul și pădurea, Cvartet sau Patru anotimpuri argheziene, Alfabetul vesel etc. Astfel, întâlnirile s-au îmbogățit cu scriitori, artiști plastici, actori. Amintesc pe unii dintre ei: CONSTANTIN BACIU – grafician, SILVIU BĂIAȘ – grafician, NICOLAE DRAGOȘ – poet, ION HOREA – poet, ION HOBANA – scriitor, EUGEN CRISTEA – actor, ADELA MĂRCULESCU – actriță, TEODOR BRATU – compozitor, MARGARETA LABIȘ – profesor, Aurel Ciulei – muzeograf. Să nu uităm de parteneriatele cu școala de la Mălini, localitatea natală a lui Nicolae Labiș.

Și așa putem continua multe amintiri emoționante în care scriitorul PETRE GHELMEZ a fost lângă noi!

După ce ne-a părăsit, în 2001, am stat pe gânduri și, ca din senin, dorind să schimb numărul Școlii 58 cu numele unei personalități, o colegă (prof. MARIA EFTIMIE) mi-a sugerat faptul că ar fi binevenit ca școala noastră să poarte numele scriitorului PETRE GHELMEZ!

Am făcut toate formalitățile, am primit și din partea poetului VASILE POENARU un referat convingător și, în scurt timp, cererea noastră a fost aprobată! Era anul 2005, când la conducerea școlii era doamna prof. MARIANA BAICU.

Activitățile susținute în școală de poetul PETRE GHELMEZ dădeau aviz favorabil forurilor superioare. În 2005, poetul PETRE GHELMEZ nu mai era, doamna Elena Ghelmez, soția scriitorului, plecase dintre noi în 2003, așa că nu s-au mai putut bucura de aceste momente!

Ca și poetul Vasile Poenaru, voi aminti câteva întâmplări prin care OMUL, sufletul ales, PETRE GHELMEZ, te recompensa cu o căldură sufletească rar întâlnită.

Venind de la Școala 195 la Școala 58, m-a sfătuit să elaborez o revistă școlară literară, în care copiii talentați să-și valorifice potențialul creator. Revista avea să se numească Mărțișor, după o colaborare susținută cu muzeografi de la CASA MEMORIALĂ TUDOR ARGHEZI (muzeografi prof. EUGENIA OPRESCU și prof. AUREL CIULEI).

Surpriza a fost mare când, chemându-mă, mi-a arătat macheta primei reviste! A citit toate materialele copiilor, apoi am discutat despre rubricile alese! Puteam să mai dau înapoi? Am scos primul număr! Printre primii colaboratori s-a remarcat familia GLIGA. Am participat apoi la un moment solemn: lansarea primului număr, la care, bineînțeles, a fost prezentă familia GHELMEZ!

A apărut, apoi, și prima recenzie, o apreciere critică a revistei, într-un material publicat de scriitor în revista ARIEL. Au urmat întâlnirile de la școală sau de la CASA MEMORIALĂ TUDOR ARGHEZI. Am lansat un număr al revistei Mărțișor în grădina argheziană, sub patronajul doamnei MITZURA ARGHEZI! Apoi, ANTOLOGIA LITERARĂ, fiind invitații de onoare ai doamnei MITZURA ARGHEZI! Moment solemn, la care, alături de copii, a fost prezent și directorul școlii, prof. MARIANA DINU.

Când aveam întâlnirile în școală, poetul deja îi cunoștea pe copii după materialele publicate în revistă.

Dar poate cele mai vii momente sunt întâlnirile cu acei oameni care l-au cunoscut. Foști colaboratori, prieteni sau apropiați ai poetului vin în școală și le povestesc elevilor și profesorilor despre întâlnirile lor cu Petre Ghelmez, despre discuțiile purtate aici, despre activitățile culturale care au avut loc în această școală în anii în care poetul era prezent printre noi.

Ascultând aceste povești, am avut de multe ori senzația că Petre Ghelmez nu este doar o figură a trecutului, ci un spirit care continuă să trăiască în memoria oamenilor și în cultura școlii noastre.

Poezia lui Petre Ghelmez este, în esență, o poezie a sensibilității și a reflecției. În versurile sale se simte respectul pentru cuvânt, pentru om și pentru valorile simple, dar profunde ale vieții. Este genul de poezie care te invită să te oprești puțin din ritmul grăbit al lumii și să privești mai atent frumusețea lucrurilor care ne înconjoară.

Din mărturiile celor care l-au cunoscut se desprinde imaginea unui om de o aleasă omenie, apropiat de oameni și profund atașat de educație. Un om care prețuia dialogul, întâlnirea dintre generații și puterea formativă a culturii.

Pentru mine, aceste momente au fost modul prin care am ajuns să îl cunosc. Fiecare poveste, fiecare amintire împărtășită de cei care i-au fost aproape a adăugat o nouă nuanță portretului său.

Nu este deloc întâmplător faptul că școala noastră a ales să îi poarte numele. Este un gest de recunoștință, dar și o responsabilitate pentru fiecare dintre noi: profesori, elevi și conducători ai acestei instituții.

Ca director al acestei școli, îmi doresc ca memoria poetului Petre Ghelmez să rămână vie nu doar prin activitățile comemorative pe care le organizăm, ci mai ales prin spiritul pe care îl cultivăm zi de zi: respectul pentru educație, dragostea pentru carte și deschiderea către cultură.

Pentru că adevărata moștenire a unui scriitor nu se oprește la paginile unei cărți și nici la numele înscris pe frontispiciul unei școli. Ea continuă să trăiască în oamenii pe care îi inspiră.

Iar atunci când, în fiecare primăvară, elevii noștri deschid o carte de poezie și rostesc cu emoție versurile lui Petre Ghelmez, avem sentimentul că această moștenire merge mai departe.

Cu recunoștință,

Prof. Gina Cornea

Director, Școala Gimnazială „Petre Ghelmez”

MENTORUL MEU SPIRITUAL

Povestea mea va începe cu întâlnirile neoficiale cu familia poetului PETRE GHELMEZ. Am evocat în cartea Așa cum l-am cunoscut câteva dintre momentele rare, pe tărâm sufletesc, petrecute în apartamentul din bulevardul Nicolae Titulescu, ultimul domiciliu al familiei Petre Ghelmez.

Casa era ca un lăcaș sfânt. Ideile poetului erau puse în aplicare de meșteri, iar, în unele cazuri, pentru retușuri, intervenea mâna pricepută a poetului. În casă te așteptau o imensă bibliotecă, multe discuri de vinil, numeroase tablouri ale graficienilor cu care colaborase scriitorul de-a lungul vremii. Mai găseai o gazdă extrem de primitoare, în persoana doamnei Elena Ghelmez, soția scriitorului. Camera unde lucra era specială, ca un adăpost dintr-o navă cosmică. Pereții erau antifonați de scriitor atât de bine, încât niciun sunet din exterior nu putea pătrunde înăuntru. Aici, pe lângă volumele de versuri din ultimii 30 de ani, au apărut și îndrăgitele volume de proză pentru copii: Mânzul de vânt, Măgărușul, Băiatul și pădurea.

Cărțile erau așezate, de la intrare până în sufragerie, sub forma unor trepte, urmând lecturarea lor, apoi o cafea, cum numai gazda știa să o descânte, de la prăjitul boabelor până la culoarea, mirosul și gustul cafelei. Ne-am întâlnit acum aproape 35 de ani, convingși fiind că această prietenie și colaborare sunt rare și prețioase.

Așa au început vizitele, din ce în ce mai dese, dar, mai ales, drumurile spre casa natală din Gogoșari, Giurgiu.